

Årsrapport år 2

Kurvmaker Hege Iren Aasdal

2021-2022

Stipendiat ved Norsk håndverksinstitutt

Innhald

Innleiing	3
Problemstilling	4
Metode	6
Beskriving av prosessen	8
Resultat	19
Litteraturliste.....	20

Innleiing

I denne rapporten og i året som var, har eg gått vidare inn i ulike korgtypar, korleis dei er laga og kva dei er laga av. Eg har dette året reist ut av landet og fokusert meir på menneske som kan lære meg teknikkar som likner på dei korgene eg har undersøkt, men som ingen her i landet kan lære meg. Kunnskapen vert større og vidare når eg ikkje berre ser ferdige korger, men også møter hender som kan formidle.

Rapporten må sjåast i samanheng med fjorårets rapport, og problemstillingane er dei same.

I Hasseldokk

I hasseldokk gjekk eg
og raka lauv
lyfte på teinan
rudde burt steinan
med fivreldi fauk
- i hasseldokk –

I hasseldokk låg eg
den lange natt,
ved der kvilde eg føtan
med netane draus
- i hasseldokk –

I hasseldokk sov eg
så god ei natt
til draumane rakna
då morgonen vakna
og vindane bles
- i hasseldokk –

Aslaug Vaa

Problemstilling

Hovudproblemstilling

Dokumentere og vidareføre kunnskapen om korgar i splitta materiale – kva korgar har blitt laga, korleis er dei laga og kva er dei laga av?

Problemstillinga er den same som for første året, det viser seg at det er eit stort mangfald av korgar som er laga i liknande teknikkar. Variasjonane er mange og tradisjonane og kunnskapen er mykje lik på ulike stader.

Dette året har eg utvida repertoaret mykje og hatt høve til å lære frå mange dyktige menneske. Eg har fått reise til Sverige og møtt folk som lager liknande korgar og driv i liknande tradisjonar.

I året som har gått har eg fokusert endå meir på kva korgene er laga av, og eg har fått meir innblikk i hausting og foredling frå forskjellige tradisjonsberarar. Samt at problemstillinga om korleis korgene er laga er blitt utvida med fleire korgtypar og fleire metodar.

Eg har framleis delt korgene inn i dei med fletta botn, dei med trebotn og rammekorgar. Men så har eg tilført knutekorga som ikkje passer inn i nokon av desse kategoriane.

Den kunnskapen som eigentleg er den viktigaste – den om materialet, hausting, foredling og bearbeing, om fletteteknikkar og oppbygning av korgar, den finn eg overalt. Denne kunnskapen ser eg kan vekse i det uendelige, og den utvider seg stadig i møte med handverkarar, også dei som ikkje nødvendigvis fletter korgar!

Spørsmål som har dukka opp undervegs:

Korleis spreier kunnskapen seg? Kva er grunnen til at ein type korg er laga i stor stil i nokre få bygder, og ikkje nokon andre stader i nærleiken?

Desse spørsmåla er like aktuelle no som i fjor, og eg får nok aldri heilt sikre svar på dei. Men ved å reise til Sverige og ved å få meir oversikt over korgar som har vore laga der, ser eg linjer på korgtypar og materialbruk som ikkje følgjer landegrensar.

Materialane er mange av dei same, teknikane er liknande, med små variasjonar.

Denne kunnskapen om splitting av materiale til bearbeing av korgar har vore gjeldande over store delar av verda, men er mange stader utkonkurrert av pil som ikkje er delt, eit materiale som er mindre

tidkrevande.

Det er utruleg viktig for faget at denne kunnskapen ikkje vert heilt borte, slik at generasjonane etter oss kan dra nytte av dette og også ha moglegheit til å nytte ressursane rundt seg på smarte måtar.

Metode

Eg jakter stadig på handverkarar som kan levere kunnskap frå hand til hand, og det er ikkje lett å finne slike som lager dei korgene eg ynskjer å lære om. Men det finst nokon som lagar liknande, og andre som har kunnskap som samsvarar med det eg ynskjer å lære.

Det vert eit puslespel som berre kan puslast ved hjelp av å bygge erfaring og stadig søke nye korgar og ny kunnskap. Det er eit puslespel som heldigvis aldri vert ferdig pusla!

Dette året har kjeldene mine vore fleire handverkarar og ikkje fullt så mange korgar som første året. Eg har vore heldig som har møtt og fått høve til å gå på kurs hjå seks dyktige handverkarar i Sverige. Dei lagar alle korgar som samsvarar med dei norske variantane både i materiale og teknikk. Dette har vore med på å gje meg utfyllande informasjon og erfaring på fleire ulike område.

Dette er den læremåten er likar best: Eg reiser til nokon eller er på kurs og hentar ny kunnskap, så reiser eg heim og prøver ut det eg har lært før eg på ny møter vedkommande med alle mine nye spørsmål. Det er som regel når eg arbeider heime at spørsmål og problem tårnar seg opp, difor er det kjærkome å få eit nytt møte med læremeisteren. Denne måten å jobba på legg eit godt grunnlag for vidare fordjuping.

Kursa gjennom prosjektet *Korgen Lyfter* i Sverige var lagt opp på en veldig fin måte der vi hadde fleire treff på nett samt et fysisk treff for kvar korgtype.

Dette årets kurs har lært meg endå meir om kor mange ulike måtar ein kan jobbe på, og at det ikkje finst nokon måte som er meir rett enn andre. Alle har ulike utgangspunkt og forskjellige preferansar på korleis ting skal sjå ut og gjerast.

Eit eksempel er furua som eg har vore hjå fleire og lært om. Hjå Curt Bengtsson i Hedared er det viktig å leggja furua i vatn i minst 3 månader før ein kan dele materialet. Bjørn Majors i Leksand brukar materialet rått, og fryser det om han ikkje har høve til å dele det med ein gong. Jon Bojer Godal lærte av Elisar Fornes i Velfjord at det var best å dele spona til ca. 4 spon tjukkelse for så å tørke det og bløyte det opp igjen. Eg har prøvd alle måtane, men har ikkje skaffa nok erfaring til å ha valt ein metode eg vil halde meg til. Og kanskje er det sånn at det er ulike metodar som passer til forskjellige korgar og føremål.

Ideelt sett skulle eg kanskje hatt meir tid med kvar handverkar og på kvar korg. Det tar tid å komme inn i ein arbeidsprosess, og det tar tid å herme rørsler og få handlaget på plass. Samtidig er det noko fint med å få prøve seg litt sjølv og få gjere nokre egne erfaringar mellom møta med handverkarane. Eg vel å fokusere på oversikt, materialar og fletteteknikkar. Det er mange teknikkar som er overførbare, og mange korgtypar med same materiale.

Eg synes det er slik at eg kan overføre kunnskapen eg hentar ein stad til andre materiale og andre teknikkar, og det gjer at repertoaret mitt og verktøykassa eg treng for å verte trygg på korgmakinga og problemløysinga vert større og fyldigare. Det likar eg godt. Det er ingen klare grenser og ingen «einaste rette» måte å gjere noko på.

Beskriving av prosessen

Eg har gått inn for å lære mest mogleg dette året, treffe så mange tradisjonsberarar som mogeleg og bli kjent med flest mogeleg korger.

Eg ser det som ein stor fordel å få jobbe med mange ulike typar materialar med liknande teknikkar, samt forskjellige teknikkar med liknande materiale. Eg synes det er så viktig å få ein oversikt over mangfaldet som finst, og å forstå likskapar og skilnadar i tradisjonar ulike stader.

Det har vore veldig nyttig å få komme til Sverige der tradisjonane og materialane liknar så mykje og likevel er litt ulike. Men først og fremst: Der finst det menneske som kan overlevere kunnskapen. Så langt eg veit, er det ingen i Norge som kan flette vombakorger lenger – då er den svenske granrotskorga nær nok til å gje innsikt i den teknikken, samtidig som eg kan spe på med spesifikk kunnskap om bjørketæger frå Signe Irene Berg som driv med tægerbinding. Og slik er det med dei fleste korgene. Nokre av hola i kunnskapen kan fyllast ved å møte folk som jobbar i nesten same materiale på nesten same måte.

Hovudfokuset mitt dette året har likevel vore på nokre utvalde korger og materialar. Eg har jobba meir med og lært meir om riving og høvling av spon dette året. Samt lært om korleis finne sponmateriale og korleis kløyve furu for å få ut spon.

Eg har også dykka litt djupare i vombakorga, både ved å lære meir om tæger, hausting, rensking og deling, og ved å lære om granrotskorger.

Skäppekorg, skruck og variantar av vedmeis og aktarkorg er også typar eg har jobba ein del med dette året. Desse korgene har til felles at dei blir til ved splitting av selje eller hassel, og at dei har forskjellige typar fletta botn, med og utan hank/handtak.

Kva har eg gjort og gått igjennom i 2021 - 2022:

Gått på kurs i fire korgteknikkar i Sverige

Lært om knutekorg og sponkorg i Sverige

Lært om skruck i Sverige

Halde føredrag på korgseminar Sverige

Jobba med splitting av furu i lag med Jon Godal på TREseminaret

Restaurering av kipe med reven spon

Vore på Korgstämman i Järvsö og holdt kurs der

Halde kurs i: kipe, aktarkorg, vedmeis, flisefat, skäppekorg, lindebast

Kva korgar eg har jobba med

- Hedaredskorger
- Sponkorgar
- Granrot- og bjørkerotskorger/vombakorger
- Halmbinding
- Tægerbinding
- Hasselkorger/skäppekorger
- Knutekorger
- Skruck

Hausten 2021 tok til med ei kursrekke i Sverige med fire ulike korgteknikkar med fire forskjellige lærarar på fire ulike stader.

Hedaredskorg

Første korga ut i kursrekka i Sverige var Hedaredskorgen. Kurset føregjekk på Nääs slott utanfor Göteborg og læraren var Curt Bengtsson som har lang erfaring med å lage Hedaredskorger.

Hedaredskorger likner på kiper i oppbygging, dei har trebotn og spiler og finst i mange forskjellige størrelser og fasonger alt etter kva dei er blitt brukt til. Det som skil Hedaredskorgen frå kipene, slik eg kjenner dei, er at dei i Sverige utelukkande bruker furu og gran som materiale, og utvinninga likner meir på utvinning av spon.

Kurset starta med ein tur i skogen for å finne furu som var tettvaksen, rettvaksen og gammal nok til å gje noko spon. Me fann ei furu som var ca. 150 år gamal, hogg ho og kløyva henne, først i 4, for så å kløyve ut kjerneveden. Den viste seg å vera litt meir vridd enn ønskeleg, og med litt meir kvist, men me la den i åen (bekken) og satsa på den kunne brukast.

Curt har mange slike kvartkløyvingar liggjande i åen, nokon er opptil 6 - 8 år gamle. Men dei bør liggja minst 3 månader slik, for å løyse opp pektinet og gjere splittinga enklare.

Me tok opp ein halvkløyving som låg der og brukte den til kurset. Den vart skoren i tynne slissar på ca. 0,5 cm for å lage flettemateriale, spilene er ca. 2,5 cm breie og blir splitta ut av same halvkløyving.

Curt saga materialen på langs, og så splitta vi furua for hand til spiler og flettemateriale. Me splitta materialen på same måte som når me lagar spon, men her var me ute etter endå tynnare materiale, så me delte heilt ned til ein årring. Det viktigaste for flettematerialet er at ein får vinterveden ut, slik at

den kan bøyst utan å knekke opp. Det var spennande å sjå kor enorm forskjell det er på den lyse vårveden og den mørke vinterveden når det kjem til dei små dimensjonane. Vårveden er sprø og knekk lett, vinterveden derimot er seig og kan bøyst i alle retningar utan å slitne.

Spilene i desse korgene er breie og tynne og har veldig små tappar samanlikna med kipene, dessutan er spilene splitta medan dei er ferske, og tørka før plassering i hola i botnen. Dei er seigare enn tørre og saga spiler som me ofte jobbar med i kipene, og forma på korga er ofte svulstig og rund.

På modellen me laga var det handtak som også var splitta ut, og bøygd rundt ein mal. Fletta og avslutning liknar mykje på kipa, men Curt hadde nokre andre typar verktøy. I staden for å bore hol i spilene til å tre kantsurringa gjennom, laga han hol med ein liten syl. Surringa var og gjort med splitta furu, der me ofte brukar tæger på kipene. Materiale til kanten må være ein intakt årring, han skal kunna surrast rundt kanten utan at den slitnar. Det er eit fantastisk seigt og sterkt materiale når ein klarer å bevare årringen heil.

Av dei gamle Hedaredskorgene var det fleire forskjellige typar. Nokre var veldig store og såg ut som korgar til

vasketøy eller ull, mens andre var små og likna meir på handkiper. Til felles hadde dei fleste ein veldig bøy/rund form. Det fanst også bindingskorgar i same materiale, laga av mange lag med spon, lagt i hop og bundne saman med spon. Den tynne spona vart kalla for rot, som kan tyde på at desse korgene har

etterlikna rotkorgar og vore laga i meir tilgjengeleg materiale? Mønster og teknikkar er mykje likt rotslöjd iallefall.

Halmbinding

Kurs nummer to i Sverige var om halmbinding med Steen Madsen som lærar. Denne teknikken kjem litt utanom det eg eigentleg jobbar med, som er fletting i splitta materiale. Binding er ganske annleis enn fletting, men det ein bind med må splittast. Steen Madsen er ein av dei med mest kunnskap om historiske korgar i Norden, så møtet med han var verdfullt. Dessutan var kursstaden, Österlens museum, eit flott museum med mange spennande korgar i magasinet.

Korgene som blir til ved halmbinding, blir tradisjonelt bundne med splitta hassel eller pil. Pilen blir splitta, oftast i tre eller fire, med ein trekloss og så blir margin fjerna med ein høvel.

I arbeid med hassel blir oftast tynne strimler knekte ut frå utsida, før ein høvlar med kniv eller deler for hand og så høvlar med skjenehøvel. Skjenehøvelen kan brukast der det er kvistfritt materiale, men om ein støyter på kvist, vil den kutte bandet tvert.

Granrotskorg

Kurset om granrotskorgar fann stad på Sörmlands museum i Nyköping, og læraren var Erna-Lill Lindén. Ho har fletta desse korgene i over 40 år, og er veldig dyktig!

Granrotskorgene er tradisjonelle rammekorgar, men dei er fullt og heilt laga av gran i denne delen av Sverige. Ramma er laga av lange grankvister som blir fletta saman med granrøter. Mange stader er granrøter enklare å finne enn

bjørkerøter, og dei fungerer ganske likt under fletting. Mi erfaring tilseier at granrøter kanskje er litt skjørare enn bjørkerøter. Det kan vere derfor dei ikkje er brukt så mykje til tægerbinding. Den teknikken krev nemleg endå meir smidigheit og styrke i materialet.

Granrøtene kan lett delast både i to og fire, og er ofte greie å finne i ganske grove dimensjonar.

Desse korgene er svært like vombakorga som me finn i Sogn, men der er ramma oftast hassel eller Norsk håndverksinstitutt 2022

hegg som er fletta med bjørkerøtter. Det er naturlig då det fanst lite gran i Sogn for 100 - 150 år sidan. Beviklinga på hanken er annleis enn det som er vanleg på vombakorga, men ellers er dei ganske like. Det var utruleg moro og lærerikt å få ta del i hennar erfaringar med tæger og med å bygge opp ei rammekorg. Eg synes det er formen på rammekorga som er utfordrande. Flettinga vert jamn og fin med tæger, fordi det er så mjukt og lett å trykke godt i hop. Det som krev trening er å ha passeleg avstand mellom spilene og få spilene til å liggja der ein vil utan å trykke dei for mykje i hop. Eg ser at nokon brukar maler inni korga for å halde forma. Erna-Lill brukte kun augemål, i tillegg til hennar kunnskap om kor tjukke spilene må vere for å halde fletten utan å vert klumpete.

Hasselkorg

Det vart vanskeleg å reise på hasselkorgkurset pga. corona, så eg deltok over nett. Eg har litt erfaring frå før med å knekke ut og å flette med hassel. Det var dumt å ikkje få vere fysisk til stades sidan det alltid er nokre triks å hente som er vanskeleg å formidle over nett, og som er annleis enn ein gjer sjølv. Men dei var hjelpsame og filma mykje, så eg fekk med meg det meste, og eg fekk prate med læraren når eg lurte på noko.

Læraren var Joakim Lilja som er hemsjøjdskonsulent i Västra Götaland.

Hasselkorgen, eller skäppekorgen som den også blir kalla, likner vedmeisen endel, med ein boge som dannar både handtak og bein, samt at den har ein kant som er surra. Dene korga har rett rygg ved handtaket og «mage» ut på motsett side. Ho romma ofte ei skjepp, eit mål som kunne variere lokalt. Hasselkorga blei brukt til å bera poteter, fisk eller bær i.

På museet i Nyköping og i Simrishamn fantes skäppekorgar som var fletta både i hassel og i einer.

Det finst også ein versjon som er «heil» - der handtaket sit på midten, med mage ut på begge sider. Denne blir ofte kalla aresebalakorg (rumpekorg) eller Blekingekorg.

På Sverigeturten til Nyköping i november rakk eg og innom to andre korgmakarar og korgtypar eg har hatt ønske om å lære meir om.

Knutekorg

Göran Andersson bor i Gävle og har studert og jobba med knutekorgar i lang tid. Han har også undervist i korgtypen på en folkehøgskule i nærleiken. Eg fekk besøke Göran ein dag og fekk undervisning i korleis lage knutekorg. Eg rakk ikkje ei heil korg på ein dag, men eg rakk å sette i hop ei ramme som var det viktigaste å få på plass. Dette med å plassere fyllingar og lage hank gjekk me igjennom, men ramma må tørke før ein gjer det, så det fekk eg fortsette med heime. Ramma er sett saman av runde pinnar. Det krev nøyaktigheit å skjera rette hakk i pinnane slik at ein kan sette dei i hop utan at hjørna brest.

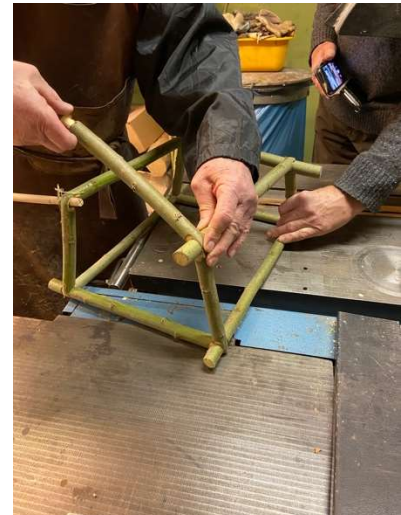
Knutekorg er en veldig spesiell og snedig korgtype som eg finn mange stader. Eg har sett ein eller annan versjon på veldig mange av musea eg har vore innom, så eg trur denne korgtypen har vore vanleg over store deler av Norge og Sverige. Den har vore laga i mange forskjellige materialar, men Göran laga den først og fremst av selje, med innfellingar av furu og flett av selje.

Fire pinnar blir skorne til og sette i hop slik at dei dannar ei firkanta eller rektangulær ramme.

Når ramma er tørr og ein har skore hakk i den, kan ein sette inn fyll – trestykker som dannar veggene og botnen i korga. Desse trestykka blir festa ved at ein fletter imellom og slik låser dei.

Ramma og fletten på desse korgene har eg sett i både selje, einer, hassel og hegg.

Mange stader har eg sett desse korgene rikt dekorerte med svidekor, eller dei kan vera måla.

Sponkorgar – reven og høvla

Bjørn Majors bur i Leksand kommune og driv Knäppasken. Han lager sponkorgar både av reven og høvla spon. Sidan eg har drive litt med høvla spon var eg mest interessert i riven spon. Det er vanskeleg å finne nokon som kan lære vekk den teknikken.

Bjørn viste korleis han riv/deler furua til flettemateriale. Han deler stokken for hand og kløyver ut bitar som han jamner med kniv før han riv dei tynne nok til å flette med. Same materialet berre litt tjukkare

brukar han til hankar og kantar på korgene av høvla spon.

Eg rakk ikkje lage ei eiga korg då eg var hjå han i berre nokre timar, men eg fekk prøvd meg på riving, og eg fekk sjå han setje i saman ei korg. Eg vart ganske imponert då han, etter å ha sett korga saman og laga kanten, snudde henne på hovudet og stilte seg oppå! Det materialet er fantastisk sterkt!

Splitting av furu med Jon Godal

Jon Bojer Godal fann ei stor furu til meg, som vart frakta til Hjerleid, slik at han kunne vise meg korleis han splittar furua og deler opp til spon slik han lærte av Elisar Fornes.

Jon seier at eit spontre helst skal ha vakse seint i ungdommen slik at det danner lite kvist. Midt i livet kan det ha vakse fortare, og så sakte igjen i alderdomen. Det bør gjerne vere ca. 200 år gammalt og vakse seint dei siste 50.

For å sjekke om treet er rettvakse kan ein ta av barken til ein kjem inn til veden og trekke ut ein fiber, så ser ein kva retning det vrir seg eller om det har vakse beint. Barken bør vere ganske glatt og flat, det tyder på at treet vokster har roa seg.

Når me splitta treet, byrja me med å støyke det langs ei snorstrek. Me ville alarmere margstrålene, til me såg ein tynn sprekk i begge ender, dette kallar dei margstrålestyrt kløyving. Me slo ei smal øks, stekkkøks/settøks med ei klubbe langs streken to gonger. Dette gjorde me før me sette kilar i og vekte/opna treet. Me begynte i toppen og arbeida oss nedover. Fleire bleggar/kilar er betre - fem blegger betyr fem gonger så stor kraft. Me slo slik at me hørde at bleggane arbeidde i lag.

Etter å ha splitta treet i fire, kløyvde me ut kjernen og delte spona opp i tjukkelse på ca. 4 spon. Spona må tørkast før bruk. Når dei skal brukast, må dei ligge i vatn i nokre dagar før dei kan delast vidare og flettast med.

Skruck

Skruck er ei korg med fletta botn, men ho er laga på ein spesiell måte. Skrukken blir fletta frå toppen og ned. Korga er vanligvis ganske stor, med firkanta botn og rund kant. Der kunne det vere ein hank til å feste eit beretre, eller til å feste korga som kløv på hesten. I Norsk håndverksinstitutt 2022

denne korga frakta dei ofte høy eller lauv til dyra. Ho var laga av selje eller trollhegg.

Eg var heldig å få vere med på fleire samlingar på nett og ei fysisk samling i lag med tre damer som hadde erfaring med å lage skruck. Det var Ninni Bagge, Inga-Lena Åkesson og Birgitta Olsson.

På skrucken er selja delt på ein annan måte enn eg er van med, det var spennande å få prøve. Selja vert varma opp på eld eller med damp, før deling i fire kakestykker. Når ein har ein kvart (eit kakeestykke) tar ein bort margin, for så å halvere kvartingen fleire gonger. Den ytste skalken blir brukt til å vikle kanten (likt som på vedmeisen, sniken og hasselkorga).

På denne korga byrjar arbeidet med den øvste kanten, og det er ganske uvanleg. Eg veit berre om to andre korgar som byrjar med toppen og endar med botnen; Skrucken og den irske creel, sistnemnde er oftast laga av pil.

Det var utfordrande å starta med å flette øvre kant. Vanligvis jobbar ein på den måten at botnen er bestemt og den øvre kanten kan justerast etter den forma ein har fått til undervegs i flettinga. Her skal korga ideelt sett skrå litt utover nedanfor den øvre kanten, og det er utfordrande å få til.

Samtidig skal ein få spilene til å møtast på rett stad for å kunne danne ein firkant i botnen. Dette er ei korg som krev øving!

Tægerbinding

I løpet av året har eg vore fleire turar innom Raulandsakademiet. Eg har mellom anna vore der på vekekurs med Signe Irene Berg som er tægerbindar og har jobba med bjørketæger i over 40 år.

Tægerbinding er ein teknikk som liknar på halmbinding. Namnet fortel at ein driv med binding og ikkje fletting. Her går ein i spiral og bind seg utover.

Teknikken kjem ikkje direkte innunder prosjektet mitt der eg setter søkelys på fletting, men det er så få som jobbar med og kan noko om tæger, så det er likevel verdt å dra inn i prosjektet. Kunnskapen om hausting av tæger og deling og behandling av tæger er så viktig å få

frå ei med erfaring på området. Så kan eg heller overføre det til fletting på eiga hand, i kombinasjon med kunnskapen frå Erna-Lill som fletter med grantæger.

Tægerbindingskorgar er på mange måtar våre korgtradisjonars søljer, det var staskorger som gjekk i arv og vart funne fram når ein skulle i gjestebod. Det er fantastisk forseggjorde korgar med utruleg flotte mønster, og dei er tidkrevande å laga. Kanskje er det fordi dette vart rekna som «finere» korgarbeid at desse korgene og kunnskapen om dei framleis finst, og det enno er nokre som kan overføre den. Men det vert færre og færre som sit på kunnskapen, så det er viktig å ta det vidare no medan tradisjonsberarane enno lever.

Vombakorg

Eg har laga nokre fleire eksemplar av vombakorger. Ei har eg laga ut frå ei lokakorg som er laga av Konrad Romøyri i Fjærland. Denne har eg vore helding å få låne. Eg fekk også ei stor og fin vombakorg av ein kar eg møtte på treseminaret på Hjerleid. Det er så verdifullt å ha korgar og sjå på når ein skal lage nye.

Eg har vore fleire stader i Stryn og sett vombakorger. Tradisjonen der er ganske annleis enn den i Fjærland og rundt Sognefjorden. Eg viser meir detaljert kva som er forskjellen i eit [blogginnlegg](#). Instituttet sette inn annonse i fleire lokalaviser i Gudbrandsdalen der eg søkte etter vombakorger, eller rassballkorgar som dei også er kalla. Eg vart også intervjuet på radioen der eg etterlyste desse korgene, eller nokon som lager slike. Responsen eg fekk på dette handla berre om korgar som stamma frå Sogn og Nordfjord. Kanskje vart dei ikkje laga i Gudbrandsdalen likevel? Kanskje har dei korgene som har funnest i Gudbrandsdalen kome frå vest? Det er uråd å gje noko sikkert svar på dette, men det er ganske sikkert at det ikkje er nokon idag som lagar slike korgar.

Eg skulle gjerne funne nokon som kunne vist meg noko om korleis spilene i dei korgene med så enormt tett flett og så enormt mange og tynne spiler er sette inn. Det er så mange spørsmål som eg berre må gjette svaret på ved å sjå på dei gamle korgene. Korleis kan ein halde forma med så tynne spiler? Kva materiale er spilene laga av? Hadde dei ein mal inni medan dei fletta? Eller festa dei spilene på nokon annan måte for å halde forma? Ei av korgene eg har sett hadde 45 tynne spiler på kvar side av hanken – altså 90 spiler til saman!

Resultat

År to i stipendiatet har ført til vidare utviding av kunnskap om teknikkar og materialar som er brukt til korgar. Tydelege likskapar og små skilnader i teknikkar og materialbruk i Sverige har vore veldig nyttig å lære. Eg kunne sikkert reist mange andre stader og funne det same, men rett over grensa austover er likskapen slåande, og materialane som er tilgjengelege er like.

Eg har brukt mykje tid dette året på på hausting – kva er rett materiale, når er beste tida å hauste på? Her er like mange ulike måtar å gjere det på som det finst ulike korgtypar. Det er spennande å oppdage at ein kan lage så like ting på så forskjellige måtar. Den største overraskinga var skrucken – ei korg der materiale vert delt heilt annleis enn dei fleste andre stader, og korga vert fletta ovanfrå og ned!

Å øve på å lese korgar, og sjå hender, og å herme rørslene er viktig for å kunna fordjupe seg i korgteknikkane, og for å kunna levere kunnskapen vidare. I møte med deltakarar på kurs får eg bryne meg på forskjellige måtar å ordlegge meg på når eg forklarar, og eg får prøvd ut ulike måtar å gjere handrørslene tydelege på. Det er viktig at dei som skal læra kan herme rørslene og at dei forstår kor viktig nett dette er for læringa.

Det siste året av stipendiatet mitt ynskjer eg å bruke på å samle trådane og danne meg eit endå tydelegare bilete av oversikta over tradisjonane.

Eg vil halde fram med å fordjupe meg særskild i tæger og furuspon, som er dei materialene eg har minst erfaring med. Eg vil rette fokus på å hauste ulike stader og flette på ulike måtar. Foredlinga av materialet krev mykje øving og prøving av ulike teknikkar eg har tileigna meg frå ulike tradisjonsberarar.

Litteraturliste

Nettside: www.korgenlyfter.se

Hefter:

Sendingskorg med bøyd ramme, Norges Husflidslag 2002

Tægerbinding, Signe Irene Berg

Skruckar og dess tillverkningsmetod, Järvsö Bygderåd 2006

Knutkorgar, Göran Andersson 1996

Bøker:

Korgar av Jonas Hasselrot, Tradition och teknik 1997

Selja i norsk natur og tradisjon av Knut Nedkvitne, Norsk Skogbruksmuseum 1990

Hegg og hassel i norsk natur og tradisjon av Knut Nedkvitne og Johannes Gjerdåker, Norsk Skogbruksmuseum 1999